

مهره که که زنده ”کوچه“ - قاتیقہن“ قامداو جه تکلیکتی بولدى

جو بابسن تولق، دالمه - ع DAL دايه كند.
لله ندر پ، قو عام ورنقتلىعى مهن با-
ياندى تنسشق باس نساناسن مقتاپ
يگه رپ، "ھكى ئبر تؤناس جوسپار-
لاۋعا" تاباندى بولىپ، شينجيماڭدى
زاڭمەن جونگە سالىپ، شينجيماڭدى ند-
ستماقتاسا ورنقتىرپ، شينجيماڭدى ما-
ده نېتىپەن نازارەندىرپ، حالقى بایم-
تىپ شينجيماڭدى گۈلدەندىرپ،
شينجيماڭدى باياندى كوركەيتىپ، ره-
فورما، دامۇ، ورنقتلىق قىزەتتەرىن
قىىغىلىقنى، ويداعىدai سستەپ، جاتا
داۋىرىدەگى جۇڭگوشَا سوتىيالىستىك
شينجيماڭ قۇرۇغا قۇلشىنىپ، پارقىا 20 -
قۇريلتايىنىڭ جەڭىسىپەن اشلۇن ئىس
جۇزىنىدىك ارەكەتىپەن قارسى ئۆمىز
كەرەك.

اوْتُونوميالى رايونديق حالق قو-
ريلتايينىڭ، ۇكمەدتتىڭ، ساياسى كە-
گەستىڭ، شينجياڭ اسکەري رايوندە-
نىڭ، شينجياڭ ۋەندىرىس - قۇريلسىس
بېئتۇانىنىڭ باشىلىق القاكارىنىڭ مۇ-
شەلەرى، وۇرمىجىدەگى ئېرى ئېولم
دمالسىقا، زەينەتكە شىققان جولداس-
تار، قارۇلۇ ساقشى شينجياڭ باس ات-
رەتنىدەگى، اوْه ارمىاسى ئۇرمىجى با-
زاسىنداعى نەڭزىگى جاۋاپتى جولداس-
تار، اوْتُونوميالى رايونديق جوئارى
حالق سوقى مەكەممەسىنەدەگى، اوْتۇ-
نوھىالى رايونديق حالق پروکۈرأتق-
راسىنداعى نەڭزىگى جاۋاپتى جولداس-
تار، ئېرى ئېولم پارتىيا 19 - قۇريلتاييد-
نىڭ ۋاكىلدەرى، مەملەكتەتتىڭ حالق
قۇريلتايىنىڭ ۋاكىلدەرى، مەملەكتە-
تىڭ ساياسى كەگەستىڭ مۇشەلەرى،
اوْتُونوميالى رايوندىاعى دەمەوكاتىيالق
پارتىيا - توپتاردىڭ، پارتىيادا، توپتتا
جوق قايراتكەرلەردىڭ، ساۋادا -
ونەركاسىپىشلەر بىرلەستىگىنىڭ ۋاكىل-
دەرى، ۱۴ سالا ۋاكىلدەرى مەن ۱۴ ار-
شەپتەگى وزات، ۇلگىلەر، ت.ب. شاي
ماجلىسىنە قاتىناسىتى.

رايوننداعی ۱۴ ار ۹ لت کادر - بۇقاراسن
بىنتىماقتاسترىپ، باستاپ، جاڭى داۋىر -
دەگى پارىيانىڭ شىنجىياڭدى جونىگە
سالۇ جالىپى جوباسن تولققى، دالىمە -
عى دايەكتىلەندىرىپ، قوعام ورنىقىلىدە -
عى مەن بىيانىدى تىنىشىق باس نىسانا -
سەن مىقتاپ يېھرىپ، "ھكىنى ئېرىپ
تۇتقاس جوسپار لۇغا" تابانىدى بولىپ،
زاڭمەن باسقارىلاatin شىنجىياڭ قۇردىلە -
سەن جاپىي يلگەرلەتىپ، جۇڭچۇغا
ۋۇلتى ورتاق تۇلۇعا تانىمىن بىدرىك
ورناتق قىزىمەتنى ناققى، جاندى، ۰ نىمە -
دى تۇرددە ويداعىدىي سىتەپ،
شىنجىياڭدى مادەنئەقپەن نازارەندىرىۋ يىن -
جەنەرپاسن شىكەرلەي اتقارىپ،
جىبەك جولى ھكونومىكالىق بەلدەۋى
وزەكتى رايون قۇرىلسىن جەدەلە -
تىپ، حالق تۇرمىسىمەن تىعزر جاناسا
وتىرىپ ھكونومىكانىڭ جوغرافىي ساپالى
دامۇن بىلگەرلەتىپ، قواعمنىڭ ۋۇزدىك -
سەز جاراسىمدى، ورنىقىتى بولۇن،
ھكونومىكانىڭ ورنىقىتى، اقاۋىسز اينالا -
من ساقتادى، شىنجىياڭنىڭ دامۇ ومرى -
شەڭدىگى تولق قاۋلاپ، كوهەسکى
كۈشى ۋۇزدىكسىز سىكە قوسلىپ، رە -
فورىما، دامۇ، ورنىقىتلەق سىتەرىننە
جاڭا ناتىجەلەرگە قول جەتى . قارت
جولداشتار مەن ۱۴ سالاداعى ۋاکىل
قايراتكەرلەر مىنالاردى ھىلىدىرى :
شى جىپىلەچ جولداستى ۋېتقى ھتكەن
پارىتا ورتالىق كۆمەتتەتنىڭ توڭىرەگىنە
اناۇرلۇم تىعزر بىنتىماقتااسب، "ھكىنى
تۇراقتانىدىر ۋەدىك" شەشۈشى ۱۵ مانىن
تەرەڭ ۋۇنىپ، "ھكىنى قورعاۋدى"
باتىلىدىقپەن ورىندىپ، اۆتونومىيالى
رايوندىق 10 - كەزەكتى پارتىكوم
وۇشىنى جالىپى ۱۵ ماجىلسىنىڭ رۆھىن
شىكەرلەي دايەكتىلەندىرىپ، اۆتونومىيە -
لى رايوندىق پارتىكوم مەن ۱۶ كۆمەتتەنىڭ
عئۇرلى قىزىمەتتەرىدى ملگەرلەتۇنىدە
اناۇرلۇم ويداعىدىي قولداۋ كورسە -
تىپ، جاڭا داۋىر دەگى جۇڭگوشى
سوتىسالىيىستىك شىنجىياڭ قۇرۇغا كۈش
قوسىپ، پارتىيا 20 - قۇرۇلۇتايىنىڭ
جەڭىسىپەن اشلىۋىن ۱۷ جۇزىندىك
18. كەتىنەن قارسە الامن .

ما شیگرۇي بىلاي دەپ اتىپ
ئورسەتتى: بىيل جىل باسنان بەرى
شى جىنپىڭ جولداستى وۇتقى ھتكەن
پارتىيا ورتالق كومىتەتنىڭ پارمەندى
اساشلىغىندا، اوتونومىيالى رايوندىق
بارتكوم بۇكىل رايونداسىعى¹⁴ ام ۋلت
كادار - بۇقاراسىن نىتمەقاتاسترپ،
استاپ، يىدەيانى ازات تىپ، شىنایى
كەگەرپ، ناقلى سەتىپ، شى جىنپىڭنىڭ
إڭمەن باسقاۋارى يىدەيانىن شىكەرلەي
يېرەنپ، دايەكتىلەندىرپ، ھەنۇمە-
كالق، قوعامدىق دامۇ مەن ورنىقلە-
لى قورعاۋادى ئېر تۇتاس جوسپار لاي-
من قىزىمەت باعدارىن مقتاپ ورناتىپ،
جاڭالق اشۇدى جەنەكشى ھۆتىدى كۇ-
شەيتىپ، رەفورما جاساۋادى، ھىسىك
شۇدى تەرەڭدىتىپ، جىبەك جولى
كۈنۈمىكالق بەلەھۋى وزەكتى رايون
ئۇرەلىسىن جەددەلدەتىپ، ھەكۈلىق
رەتانى قورعاۋادى جانە كوركەيتۇدى
ئۇشەيتىپ، حالق تۇرمىسىن ۋۇزدىكسىز
ماستاماسىز تىپ جانە جاقسار تىپ، ھەكوا-
سۇمىكالق، قوعامدىق دامۇدا تاماشا
ئۇردىس جارىققا شىقىتى.

ما شىگرۇي بىلاي دەپ بىسا دا-
پىتەدى: شىنجىاڭ قىزىمەتى جاڭا
ارىيەي باستامادا تۇر. ئېز شى جىنپىڭ
جولداستى وۇتقى ھتكەن پارتىيا ورتالق
كومىتەتنىڭ توڭرەگىنە اناۇرلۇم تىعزر
نىتمەقاتاستىپ، ”كىنى تۇراقتاندۇرۇدىڭ“
شەشۈشى ئامانىن تەرەڭ كۇنىپ،
كىنى قورعاۋادى“ باتىلدىقپەن ورنى-
پ، شى جىنپىڭ جاڭا ۋادۇر جۇڭگو-
پا، سوتسىالىزم يىدەيانىن شىكەرلەي
يېرەنپ، دايەكتىلەندىرپ، بىاس
ئۇچىجى شى جىنپىڭنىڭ شىنجىاڭ جونىنى-
دەگى جەللەس ماڭىزدى سوزەرەد-
لىك، ماڭىزدى نۇسقاۋلارنىڭ، بەكتۇ-
رەرنىڭ رۆحىن دايەكتىلەندىرپ، تىيا-
نىقاۋاندىرپ، جاڭا ۋادۇرەگى پارتىيا-
نىڭ شىنجىاڭدى جونىگە سالۇ جالپى

مانهارلەۋ، ساقتاۋ، ساتقى بۇينداردىڭ ساپا-
سىن، تازالىغان باسقارۇ سياقتىلارغا باقلالۇ -
ئەكسەرۇ جۇرگەزىپ، مەرە كە كەزىنەدە بازار قامدا-
ئۇنىڭ ئاتارتىپتى بولۇنما شنايى كەپىلدىك ھتى.
التاي قالالق بازار باقلالۇ - باسقارۇ مەكەمە-
سى پارتىيا باشىلىق گۈپپاسىنىڭ شۇچىي جۇ جۇن - ي
بىلاي دەدى: "مەرە كە كەزىنەدە ئىززى بازاردى
باقلالۇ - باسقارۇ تەبىنن ارتىسىرىپ، نىنەتتەن
ساقتانۇ - تىزگىندەۋىدى ۋادىلاندىرىۋ جانە مەرە كە
كەزىنەدەگى ازىق - تۈلک حاۋپىسىزدىگىن قاماتاماسىز
ھەتى قىزەتىن ويداعىدai سىتەپ، ازىق - تۈلک
حاۋپىسىزدىگى جاۋاپكەر شىلىگەن تىياناقتاتاندىرىۋدى
قاتاك قۆزىپ، ئار ؤلت بۇقاراسىنىڭ حاۋپىسىز،
لاڭىز تۇتۇنۇن قورعايمىز".

7 - ايدىڭ 6 - كۇنى اقسۇ قالاسى شىنديماۋ
ساۋاۋدا ورتالىعى الائىندىعى جەمىس - جىدەك، كوكو-
نس بازارىندا سىير، قوي ھتى، جەمىس - جىدەك،
كوكونس، كۇرىش، وۇن، ماي سياقتىلار تەگىس
شىعارىلىدى، جايىها ورىندارنىڭ بارىنە زات ساتىپ
لۇعا كەلگەن تۇتۇنۋىشلاردى كورۇڭە بولادى.
ساۋاداگەر جاڭ شىاۋەحۇي بىلاي دەدى: "الدا
كەلەتن قۇربان ايت مەركەسىن فارسى اللۇ ئۇشىن،
مەن ارنایى تۇرددە ئۇرۇلى كوكۇنىستەردى كوبىرەك
ساتىپ اكەللىپ، تۇرلىشە تۇتۇنۋىشلاردىڭ قاجەتن قا-
ناعاتتاناڭدىردىم، كوكۇنىستەردىڭ باعاسىندا دا وزگە-
رس بولمادى".

مەرە كە الدى زات ساتىپ اللۇدىڭ قاۋىرت
مەزگىلى، اقسۇ ايماعىنىڭ جەر - جەرنىدەگى
ساۋادا سارايلارى، دەن بازار لار تۇرگەلدەي "مە-
رە كە ئۇلگىسىن" باستانپ، ئىتىمدى باعادا ساتۇتى
جەبەۋ ئىملىدارىن جولعا قويدى، زات سورەلەرنە
ئۇرۇلى ازىق - تۈلىكتەر، تۇرمسىتىق بۇيمىدار مو-
لىنان قويىلىپ، بۇقارانىڭ ساتىپ اللۇ قاجەتن
قاناعاتتاناڭدىرى.

7 - ایدیلک 8 - کُونی
قزمەت اترەتىنىڭ مۇشەلە.
رى مەن قىستاق تۇرۇندا.
رى بىرگە ساڭزى ھسۋەد.
سول كُونى باينىغۇلىن
موڭغۇل اوتونومىالى وېلىسى.
تسق قازنا مەكەمەسنىڭ،
شىنجىلاڭ مەيىكى حىيمىا ونەر.
كاسىبى جارنا شەكتى سە.
رىكىتەستىگىنىڭ چەرسەن اۋ.
دانى اچچان قالاشىعى
اچچان قىستاتۇندا تۇراتىن
”وۇسۇ، تىيمىدىلىك جاساۋ،
تۈۋىستەر“ قزمەت اترەتى
مەن قىستاق ”كى كومىتە.
تى“ ئۇلتاتار بىتىمىاعى بىرلەسى.
كەن دوستق قىيملىن وردىسى.
تەتىپ، قىستاق تۇرۇندارىمەن
بىرگە قۇربان ايت مەرە كەسىن
قارسى الدى.

□ سۈرەتى رىزۋانكۇل
تەمسىھىكەن.

¹⁷⁴ ورن رايونمئزداعي تۈڭىش تۈپتىاعى علم چالپىلاستىرۇ تارىيە بازاسى بولىي تاڭىلدى

ربن و تکنزوی؛ سونمهن برگه جاستار مهن و سپرمه-
دهر علم - تهنجیکا تاریبیه سی سیاقنی فورماسی اثوان
عئورلی علم جالپلاسترو لاردی به لسهنه ورسنسته تپ،
علم روحی مدن عالمدار رؤحن زور کوشپن اسقاقتا-
تپ، جورتشسلیقتنیک جاگالق اشتو وی جهلسی مهن قا-
بله تن جهتلدر پ، علمدی قنزو سویه تن، جاگا-
لق اشودی اراداقتایتن قو عامدیق رایدی به لسهنه قا-
لیپتاستر رو کهره ک.
اوتونومیالی رایوندیق علم جالپلاسترو تاریبیه با-
زاسی ۱۴ ار ۵ جلد ابر رهت به لگله نه دی، وسی ارالقتا
قوربلو احوالنا قاراپ، تولیقتاپ به لگله نه دی، به لگله هژ-
دیگ عننمدی ۋاقتی به لگله نېپ ات قوييلغان جىلدان
باستالپ، وسی توب اياقتالغان جىلغا دەھین بولادی. ”14 -
به سجلدیق“ مەزگىلىنده اوتونومیالی رایوندیق علم -
تهنجیکا قو عامی اوتونومیالی رایوننان 200 علم جالپ-
 بلاست ئە تاریبیه با؛ اسنس به لگله دیدي ..

قزمەتن ورسىتەتو جونىنەگى حابارلاندىرىۋى» باسىپ تاراتىپ، اوْتونومىالى رايوننىڭ علم جالپلاستىرۇ تارىيە بازاسىن بەلگىلەۋ قىزىمەتن باستادى، سوڭىندا ماماندار- دىڭ قاراپ تەكسەرۋى، توپتىك كەڭسېپ باعالاًو سياقتى ادىستەر ارقىلى رايونمىزدان تۈڭىش توبتا 174 علم جالپلاستىرۇ تارىيە بازاسىن تۇراقتاندىرىدى.

تائىدىغان علم جالپلاستىرۇ تارىيە بازاڭلارى يىتتەر- نەتتىك مەديا تۈغىرلارى ارقىلى جۇرتىشلىققا علم جالپلاستىرۇ تارىيە قىمىلدارنىڭ يىنفورماتىسالارى، كورمە - تارىيە بايلىقتارنىڭ جاخالانۋ احوالى سياقتى المۇھەممەتتىك علم جالپلاستىرۇ قىزىمەت وتهۋ يىنفورماتىسالاردىن جارىيـاـ لاؤـىـ ئار جىلىعى مەمەلەكەتتىك علم جالپلاستىرۇ كۇنىـ، عـىـلـمـ - تەـخـنـىـكـاـ قـىـسـىـ، مـەـمـەـلـەـ كـەـتـتـىـكـ عـىـلـمـ - تەـخـنـىـكـاـ قـىـمـىـلـەـ كـەـتـتـىـكـ عـىـلـمـ - تەـخـنـىـكـاـ قـىـزـەـتـكـەـرـ لـەـرىـ كـۇـنىـ سـياـقـىـتـىـ ماـكـىـزـدـىـ نـەـگـىـزـگـىـ تـاقـرـبـىـتـقـ كـۇـذـىـ دـەـدـەـ دـەـنـەـگـىـ گـەـ تـاقـىـتـتـىـةـ، عـىـلـمـ حـالـلـاـسـتـ ۋـ قـىـمـىـلـەـ

□ اناو بُولت ۱ شینجیاڭ گازەتنىڭ تىلىشلەرى

ئار ئۇلت بۇقاراسىنىڭ مەرەكىنى شات - شادىد
مان، بەرەكەلى و تکىزۈۋى ئۇشىن، رايونمىزدىڭ جەر -
جەرى ئۇرۇلى تاۋارلارمەن قامداۋىدى جانە قىزىمەت
و تەۋىدى قاماتاماسىز ھۆتۈدى بەلسەنە ويداعىدى
ستەپ، مەرەكە كەزىننە بازاردا قامداۋىدىڭ جەتكە
لىكىتى، باغانىڭ ورنىقى بولۇنما شىنایى كەپىلىدىك
تىقى .

7 - ايدىلە 8 - كۇنى قۇلجا قالاسى چىڭدۈڭ
كۆكۈنسى، جەمەس - جىدەك تو لايم ساتۇ بازارنىدا
ئۇرۇلى كۆكۈنسى، جەمەس - جىدەك جانە سىير،
قوىي ھتى تۇڭەلدەي شعارتىلىدى. ئۇسۇغا قاراعاندا،
بۇل بازارداعى ساۋاداگەرلەر زاتتاردى الدين الا جەتتى
كىلىكتى ازىزىلەگەن .

”مەن 4 كىلوگرام قوي قابىر عاسىن ساتىپ
الدىم، جاس ھت كەن، باعاسى دا جايىشلىقتا عىدى
بۇلدى“، - دەدى قۇلجا قالاسىنىڭ تۇرۇنى قۇربان
راخمان .

قۇلجا قالاسى چىڭدۈڭ كۆكۈنسى، جەمەس -
جىدەك تو لايم ساتۇ بازارنىڭ ورىنباسار دېرىھكتۇ -
رى جاؤ تىانۇي بىلايى دەدى: ”فۇربان ايت مەرەكە
سىنىڭ تايىپ قالۇنما مەلسە چىڭدۈڭ كۆكۈنسى،
جهەس - جىدەك تو لايم ساتۇ بازارنىڭ جاقىنلى
بىرنەشە كۇننەن بەرگى ساۋادا - ساتىق مولشەرى
زور مولشەردە ارتىتى، ئىبز زاتتاردى الدين الا جەتتى
كىلىكتى از بەلدىك“.

7 - ايديلك 8 - كۇنى توقسۇن اوادانى قوي
هتن ساتۇر ورىندارىنا زاپاس مەت سالدى، قوي هتن
ساتىپ ئۇعا كەلگەن ئار ؤۇلت بۇقاراسىنىڭ اياعى
ۋۇزلمەدى، كويشلىك اكەلگەن هتتىڭ ساپاسىنا ئان